

Список використаних джерел:

1. Брейлі Р., Майєрс С., Маркус А. Fundamentals of Corporate Finance. 13-те видання. Бостон: McGraw-Hill, 2019. 896 с.
2. Вобст Дж., Танікулова П., Льер Р. Value-based management: a review of its conceptualizations and a research agenda toward sustainable governance. Journal of Accounting Literature. 2023.
3. Stashchuk D. Integration of innovative financial instruments in value-based management. Efficient Economy. № 9. 2024.

УДК 658.15:005.334

Менабдішвілі Д.Г.

аспірант кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку

Одеського національного економічного університету

ОЦІНКА ВАРТОСТІ КОМПАНІЙ У ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД: АДАПТАЦІЯ МЕТОДІВ ДО СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ

У світі сучасної економіки, що зазнала значних змін через пандемію, розірвані ланцюги поставок, зростаючим є вплив технологій та політичні зрушення у найбільших країнах світу, зокрема відтік інвестицій з Китаю, тому виникає потреба переосмислення традиційних методів оцінки вартості бізнесу. Умови, що раніше забезпечували стабільність для прогнозування та управління бізнесом, зараз набули нових ризиків і викликів. Невизначеність та високий рівень економічних ризиків посилюють потребу у модернізації підходів до оцінки вартості бізнесу. Багато компаній вже відмовляються від класичних методів оцінки, таких як дисконтування грошових потоків (DCF) і мультиплікатори, оскільки ці підходи виявилися менш точними та надійними в умовах значної волатильності ринку [1, 2].

Традиційні методи оцінки вартості бізнесу, такі як метод DCF та порівняльний аналіз, є основою фінансової практики. Однак, за умов кризи, коли ринки надзвичайно волатильні, ці методи можуть не враховувати всі ризики. Наприклад, метод DCF часто вимагає надійних прогнозів щодо майбутніх доходів, але, як показали дослідження Deloitte, майже 40% компаній після 2020 року не змогли забезпечити стабільне прогнозування через розірвані ланцюги постачання [3]. General Electric стала одним із прикладів компанії, змушеної знижувати прогнозовані прибутки через перебої у постачанні, що знизило точність оцінки DCF [4]. Ford також переглянула свою оцінку через зростання витрат на сировину, пов'язане з геополітичними змінами [5].

Посткризовий період потребує переоцінки ризиків у процесі оцінки вартості компаній. Прикладом економічної невизначеності на сучасному етапі є переорієнтація інвесторів з Китаю на інші ринки, зокрема - на В'єтнам та Індію [6]. Щоб точно врахувати такі геополітичні ризики, аналітики застосовують премії за ризик до ставки дисконту, яка, за даними Financial Times, зросла на 15-20% у 2023 році [7].

Сценарний аналіз та стрес-тестування стали невід'ємними елементами сучасної оцінки. Використання цих інструментів допомагає інвесторам краще зрозуміти, як бізнес реагуватиме на зовнішні ризики. Amazon використовувала сценарний аналіз для оцінки впливу зростання витрат на логістику у зв'язку зі зривами у ланцюгах постачання [8].

Метод мультиплікаторів (P/E, EV/EBITDA тощо) ускладнюється через волатильність. Наприклад, у 2023 році мультиплікатори для технологічних компаній знизилися на 25%, тоді як для енергетичного сектору зросли на 15% [9]. Це відображає нові інвестиційні тенденції та зростання інтересу до енергетичних активів на тлі енергетичної кризи.

Інтеграція штучного інтелекту (AI) у фінансовий аналіз дозволяє автоматизувати оцінку та покращити прогнозування. AI також знижує людські похибки й швидше адаптується до ринкових змін. Наприклад, BlackRock успішно

застосовує AI для аналізу ризиків, підвищивши ефективність управління портфелем на 15% за останні два роки [10].

Адаптація методів оцінки вартості до умов посткризового періоду є необхідною для точного відображення ринкової вартості компаній в умовах сучасних економічних викликів. Використання інструментів, таких як стрес-тестування, сценарний аналіз, коригування мультиплікаторів і AI, дозволяє враховувати специфічні ризики та невизначеності, характерні для посткризових умов. Це забезпечує більш адекватну оцінку бізнесу, а інвесторам надає змогу приймати обґрунтовані рішення в умовах економічної нестабільності.

Список використаних джерел:

1. Damodaran, A. *The Dark Side of Valuation: Valuing Young, Distressed, and Complex Businesses*. Pearson, 2018. – С. 45-62.
2. Koller, T., Goedhart, M., & Wessels, D. *Valuation: Measuring and Managing the Value of Companies*. McKinsey & Company Inc., 2021. – С. 120-140.
3. Deloitte. *Supply Chain Disruptions and Financial Forecasting*. 2023. – Режим доступу: <https://www2.deloitte.com>. Розділ "Impact of Supply Chain on DCF Models", стор. 15-20.
4. General Electric. *Annual Report 2022*. – Розділ "Management's Discussion and Analysis", стор. 43-47.
5. Ford Motor Company. *2022 Financial Statements*. – Розділ "Operating Costs and Risk Management", стор. 30-34.
6. World Bank. *Shifts in Investment Trends: 2023 Report*. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org>. Розділ "Investment Outflow from China and Southeast Asia", стор. 18-22.
7. Financial Times. "Inflation and Risk Premium Adjustments", 2023. – Режим доступу: <https://www.ft.com>.
8. Amazon. *Annual Report 2023*. – Розділ "Logistics and Cost Impact Analysis", стор. 38-42.

9. PwC. *Sector Multipliers 2023: Energy and Tech.* – Режим доступу: <https://www.pwc.com>. Розділ "Industry-Specific Valuation Multipliers", стор. 24-29.
10. BlackRock. *Using AI for Investment and Valuation Analysis.* 2023. – Режим доступу: <https://www.blackrock.com>.

УДК 368.01

Мігель С.М.

студентка 6 курсу, факультету фінансів,

банківської справи та страхування,

Одеського національного економічного університету

**ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ
НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «СК «ПЗУ УКРАЇНА»**

Фінансовий потенціал можна охарактеризувати з короткострокової та довгострокової перспективи. У першу чергу це являє собою ліквідність і платоспроможність компанії; у другому його фінансову стійкість. Фінансовий потенціал надає здатність перетворювати потенціал ресурсів у фінансові результати. Певною мірою фінансовий потенціал виступає важелем формування механізму динамічної трансформації ресурсів та відіграє роль у відновленні фінансової діяльності. [2]